

เหตุให้ถึงกระแสนธรรม

อ.สุภีร์ ทุมทอง
๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

เหตุให้ถึงกระแสรวม

- พระผู้มีพระภาคได้ตรัสถามท่านพระสารีบุตรดังนี้ว่า
สารีบุตร ที่เรียกว่า องค์เครื่องบรรลुไสดา องค์เครื่องบรรลु
ไสดา, องค์เครื่องบรรลुไสดา เป็นอย่างไร
- ท่านพระสารีบุตรทูลตอบว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
สัปปุริสสังเสวะ เป็นองค์เครื่องบรรลुไสดา, สัทธัมมัสสวนะ
เป็นองค์เครื่องบรรลुไสดา, โยนิโสมนสิการ เป็นองค์เครื่อง
บรรลुไสดา, ธรรมานุธรรมปฏิบัติ เป็นองค์เครื่องบรรลुไสดา
(ส.ม. ๑๙/๑๐๐๑ ทุติยสารีปุตตสูตร)

เหตุให้ถึงกระแสรวม

- สารีบุตร ที่เรียกว่า โสดา โสดา, **โสดา** เป็นอย่างไร
- ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อริยมรรคมีองค์ ๘ คือ
 ๑. สัมมาทิฏฐิ
 ๒. สัมมาสังกัปปะ
 ๓. สัมมาวาจา
 ๔. สัมมากัมมันตะ
 ๕. สัมมาอาชีวะ
 ๖. สัมมาวายามะ
 ๗. สัมมาสติ
 ๘. สัมมาสมาธินี่แลเป็นโสดา (ส.ม. ๑๙/๑๐๐๑ ทุติยสารีปุตตสูตร)

เหตุให้ถึงกระแสรรม

- สารีบุตรที่เรียกว่า **ผู้บรรลุโสดา** คือใคร
- ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ผู้ใดประกอบด้วยอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้
ผู้นี้เรียกว่า ผู้บรรลุโสดา ท่านผู้นี้ มีชื่ออย่างนี้ มีโคตรอย่างนี้
- ดีละ ดีละ สารีบุตร ผู้ใดประกอบด้วยอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้
ผู้นี้เรียกว่า ผู้บรรลุโสดา ท่านผู้นี้ มีชื่ออย่างนี้ มีโคตรอย่างนี้
(ส.ม. ๑๙/๑๐๐๑ ทุติยสารีปุตตสูตร)

เหตุให้ถึงกระแสธรรม

- ธรรมานุธรรมปฏิบัติ = ธรรม + อนุธรรม + ปฏิบัติ
- คำว่า **ประพจน์ธรรมสมควรแก่ธรรม** เป็นนิจ อธิบายว่า สติปัฏฐาน ๔ ฯลฯ อริยมรรคมีองค์ ๘ เรียกว่า **ธรรม**
- **ธรรมสมควร (อนุธรรม)** เป็นอย่างไร คือ การปฏิบัติชอบ การปฏิบัติสมควร การปฏิบัติไม่เป็นข้าศึก การปฏิบัติเอื้อประโยชน์ การปฏิบัติธรรมถูกต้องตามหลักธรรม, การรักษาศีลให้บริบูรณ์ การสำรวมอินทรีย์ ความรู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร ความเป็นผู้มีคามเพียรเป็นเครื่องตั้งอยู่เสมอ สติและสัมปชัญญะ เหล่านี้เรียกว่า ธรรมสมควร (ขุ.จ. ๓๐/๑๕๕)

เหตุให้ถึงกระแสรรม

- พระกัจจานโคตร.. ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ที่พระองค์ตรัสว่า สัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิ นี้, ด้วยเหตุเพียงเท่าไรหนอ จึงเรียกว่า สัมมาทิฏฐิ
- กัจจานะ โดยมากโลกนี้อาศัยที่สุด ๒ อย่าง คือ (๑) ความมี (๒) ความไม่มี
- ก็เมื่อบุคคลเห็นความเกิดขึ้นของโลก ด้วยปัญญาอันชอบตามความเป็นจริง ความไม่มีในโลก ก็ไม่มี, เมื่อบุคคลเห็นความดับแห่งโลก ด้วยปัญญาอันชอบตามความเป็นจริง ความมีในโลก ก็ไม่มี (ส.นิ. ๑๖/๑๕ กัจจานโคตตสูตร)

เหตุให้ถึงกระแสรวม

- กัจจานะ โดยมากโลกนี้ยังพัวพันอยู่ ด้วยอุบายและความยึดมั่น อันเป็นเหตุที่ใจเข้าไปตั้งมั่นถือมั่นและนอนเนื่อง,
- แต่อริยสาวกไม่เข้าไปถือมั่นอุบายและความยึดมั่น อันเป็นเหตุที่ใจเข้าไปตั้งมั่นถือมั่นและนอนเนื่องว่า “อัตตาของเรา”
- ไม่เคลือบแคลงไม่สงสัยว่า “ทุกข์นั้นแล เมื่อเกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้น ทุกข์เมื่อดับ ย่อมดับไป” อริยสาวก นั้นมีญาณหยั่งรู้ในเรื่องนี้โดยไม่ต้องเชื่อผู้อื่นเลย, กัจจานะ ด้วยเหตุเพียงเท่านี้ จัดว่าเป็น สัมมาทิฎฐิ (ส.นิ. ๑๖/๑๕ กัจจานโคตตสูตร)

เหตุให้ถึงกระแสรรม

- ที่สุดอย่างที่ ๑ นี้ คือ สิ่งทั้งปวงมีอยู่, ที่สุดอย่างที่ ๒ นี้ คือ สิ่งทั้งปวง ไม่มีอยู่, ตถาคตไม่เข้าไปใกล้ที่สุดทั้ง ๒ อย่างนี้ ย่อมแสดงธรรมโดยสายกลางว่า เพราะอวิชาเป็นปัจจัย สังขารจึงมี, เพราะสังขารเป็นปัจจัย วิญญาณจึงมี ฯลฯ ความเกิดขึ้นแห่งกองทุกข์ทั้งมวลนี้ มีได้ด้วยประการฉะนี้
- อนึ่ง เพราะอวิชาดับไปไม่เหลือด้วยวิราคะ สังขารจึงดับ, เพราะสังขารดับ วิญญาณจึงดับ ฯลฯ ความดับแห่งกองทุกข์ทั้งมวลนี้ มีได้ด้วยประการฉะนี้ (สํ.น. ๑๖/๑๕ กัจจานโคตตสูตร)

สวัสดีครับ